

1837

I. Beh. af Lovf. om Forandr. i Kvæksalverlovgivningen.

1838

Kure som saadanne, og dette vilde jeg anse for noget Sørjeligt. Det er vistnok saa, at man undertiden hører, at Videnskaben som saadan lægges for Død, og at det siges, at den skal man ikke bryde sig om; thi det er meget hyppig Tilfældet, at Folk, der ere kloge paa Himle og Stjerner, maaste ere meget tossede, naar der er Tale om Livets Forhold i Almindelighed. (Modsigelse.) Jeg tror, at det er en meget yndet Argumentation, at den videnskabelige Udvikling i Almindelighed ikke har synderlig stor Verdi, og at det rigtig praktiske Greb er langt at foretrække for den videnskabelige Drøftelse. Men selv om denne Betragtning i Almindelighed kunde være rigtig, kan den dog aabenbart aldeles ikke anvendes paa Lægevidenskaben; thi medens de andre Videnskaber beskæftige sig med Betragtninger over Forhold, er Lægevidenskaben slet ikke Andet end en Sum af Erfaringer. Det er et gammelt Ord, at den almindelige Mand bliver klog ved sin egen Erfaring, en Laabe ikke af sin egen Erfaring, men en forstandig Mand af Andres Erfaring, og hele Udvøvelsen af Lægevidenskaben er slet ikke Andet end en Anvendelse af denne Grundsætning; en Opsamlng af Tusinders Erfaringer, som skal gjøres navnlig til Bedste for den nuværende Slægt. Vil man ikke sige, at med Hensyn til Lægevidenskaben kommer Erfaring ikke i Betragtning, og at den Læge, der har Erfaring, ikke har Fortrin for den, der ikke har samme, maa man sige, at det er af væsentlig Betydning, at en Person ikke udøver Lægebehandling uden at have foruden sin egen ogsaa den Erfaring, Fortiden her har gjort. Forlader man denne Sætning, vender man tilbage til den Tilstand, der ligger Aarhundreder tilbage, da Lægevidenskaben var i sin Barndom; men at dette skulde være heldigt for Samfundet i dets Helhed, tror jeg neppe vil blive paastaet. Der finder nu en langt bedre Lægepleie Sted end nogensinde tidligere som Følge af Lægevidenskabens Udvikling. Naar man gaar Aarhundreder tilbage, var Tilstanden vistnok omtrent saaledes, som de ærede Forslagsstillere ønske, at den skal være efter dette Lovforslag. Der var da en fri Udgang til at udøve Lægevirksomhed, men Lægevirksomheden svarede ikke til de Fordringer, som Nutiden stiller til den. Dengang en af de mægtigste Fyrster i Kristenheden, Erkehertug Leopold af Østerrig, vendte tilbage fra sit Kors-tog, skete det, efterat han var kommen hjem, at en Benstade, hvoraf han led, var bleven saa betydelig, at man indsaa allerede den Gang, at en Amputation var nødvendig; men de Personer, som omgave ham i Skikkelse af Læger, havde ikke

saa mange Kundskaber og saa megen Erfaring, at de havde det rette Mod til at foretage denne vanskelige Operation, og i sin Fortvivlelse befalede da Leopold, at man skulde hente en Mand med en Øge, og at han skulde hugge Benet af over Knæet. Saaledes skete det, og Leopold forblødte sig. Det var Lægebehandlingen dengang, medens nu den simpleste Mursvend, der falder ned fra et Stillads, faar en Lægebehandling, som er uendelig langt bedre end den, som dengang blev de mægtigste Fyrster til Del, og det som en Følge af Lægevidenskabens Udvikling. Under disse Omstændigheder forekommer det mig befremdeligt at ville fremkalde en Tilstand, hvor man kan sige, at Opfordringen til at lægge sig efter Lægevidenskaben vil blive i høi Grad svækket, idet det er en Selsølg, at lige overfor den store Mængde — og til den regner jeg mig selv med — som ikke er i Stand til at bedømme Paalideligheden af en Lægebehandling, vil det altid kunne lykkes en hel Del Personer, som ikke have Krav derpaa, at skaffe sig Lillid. Men dersom man nu vil sige, at de Betragtninger, som jeg saaledes har fremført, dog for saa vidt ikke ere rigtige, som det paa ingen Maade vil finde Sted, at Lægevidenskaben skulde gaa tilbage paa den Maade, som jeg synes at have villet antyde, saaledes at den skulde tabe det Standpunkt, hvorpaa den nu staar, og saaledes, at Lagerne skulde blive af samme Bestaafenhed som de Læger i Middelalderen, som jeg nu har talt om, saa er det vistnok rigtigt, at dette ikke vil blive Tilfældet, saaledes vil Lægevidenskaben ikke gaa tilbage. Men, hvad vil blive det praktiske Resultat? Det praktiske Resultat vil blive, at en god Lægebehandling vil blive et Privilegium for de Velhavende og de Fornemme; den velhavende Mand vil søge Lægen af første Rang; han vil til Trods for dette Lovforslag vide at skaffe sig en Lægebehandling, som er fyldestgjørende; men derved vil der ved dette Lovforslag staves den høist uheldige Forskel inellem de Rige og de Fattige, at medens de Rige ogsaa i Fremtiden ville kunne skaffe sig en Lægebehandling, som er paalidelig, saa ville de Fattige være henviste til de Personer, der yde Lægebehandling eller Noget, der udgives for Lægebehandling, for overmaade godt Kjøb. Men denne Forskel forekommer det mig at være meget uheldig at indføre. Det er dog vel og bør vel være Formaålet, saa vidt det er muligt, for vor Stræben at hidfalde en Tilstand, hvor de Gode, som vi søge her i Livet, blive saavel den Fattige som den Velhavende til Del. Nu er det saa, at